

ЗАКОН ЗА ЖИЧАРИ И СКИ- ЛИФТОВИ

“Сл. весник на Р Македонија” бр.54/2000 од 13.07.2000 година

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат условите и начинот на изградбата, опремувањето, одржувањето, функционирањето и управувањето со жичарите и ски- лифтовите како и начинот и заштитата на организирање на превозот на лица со жичарите и ски- лифтовите.

Член 2

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. “Жичара” е транспортно средство за превоз на патници што се движи по јажиња.
2. “Ски-лифт” е средство што служи за влечење на скијачи по снег со влечно јаже.
3. “Траса на жичара и ски-лифт” е земјишниот и воздушниот простор во кој се наоѓа опремата, уредите, телекомуникациските и сигнално-сигурносните и други постројки.
4. “Појас на жичара” е просторот од сите страни на жичарата во кој не е дозволено да се изведуваат било какви работи кои не се во функција на жичарата.
5. “Заштитен појас на жичарата” е просторот околу погонската станица, како и просторот над, под и од двете страни на трасата на жичарата.
6. “Појас на ски-лифтот и заштитен појас на ски-лифтот” е просторот од двете страни на ски-лифтот определен со инвестиционо- техничката документација.
7. “Станица на жичара или ски-лифт” е уредено и означено место на трасата на жичарата или ски-лифтот и служи за качување и слегување на лица.
8. “Скијачка патека” е уредена површина на теренот која служи за скијање.

II. ИЗГРАДБА, ОПРЕМУВАЊЕ, ОДРЖУВАЊЕ, ФУНКЦИОНИРАЊЕ И УПРАВУВАЊЕ НА ЖИЧАРИТЕ И СКИ- ЛИФТОВИТЕ

Член 3

Жичарите и ски- лифтовите мораат да се градат, опремуваат, одржуваат и функционираат така што да одговараат на својата намена и барањата на безбедноста на превозот на лица, како и на условите утврдени со овој закон.

Поблиските прописи за опремата и уредите, за жичарите и ски- лифтовите ги донесува министерот за сообраќај и врски.

Член 4

Жичарите и ски- лифтовите се градат, опремуваат и одржуваат согласно со техничките нормативи и стандарди за изградба, опремување и одржување на жичарите и ски- лифтовите.

Нормативите и стандардите за изградба, опремување и одржување на жичарите и ски- лифтовите ги пропишува министерот за стопанство во согласност со министерот за сообраќај и врски.

Член 5

По извршената изградба на жичарата или ски-лифтот се врши технички преглед врз основа на кој се донесува решение за употреба.

Со техничкиот преглед се утврдува дали жичарата или ски-лифтот се изградени во согласност со овој закон, инвестиционо- техничката документација, стандардите и техничките нормативи, како и дали се исполнети сите технички услови во градежно- технички и сообраќајно- технички поглед за уреден и безбеден превоз на лица.

Техничкиот преглед од став 1 на овој член го врши Комисија за технички преглед.

Комисијата од став 3 на овој член ја формира органот што го издал одобрението за градење.

Жичарата или ски-лифтот може да се предадат во сообраќај само врз основа на решението за употреба од став 1 на овој член.

Решението од став 1 на овој член го донесува органот што го издал одобрението за градење.

Член 6

За извршување на работите на одржувањето на жичарата и ски-лифтот се грижи правното лице кое управува со жичарата или ски-лифтот.

Со жичарата и ски-лифтот може да управува правно лице регистрирано за вршење на таа дејност, а кое ги исполнува следниве услови:

- технички е опремено со опрема и уреди за непречено функционирање на жичарата и ски-лифтот;

- има организирано служба со потребен број вработено стручни лица од соодветна струка за вршење на дејноста, и тоа: за жичара најмалку две лица со В степен на образование од машинска или електро струка, со најмалку три години работно искуство во оваа струка, а за ски-лифт најмалку едно лице со ИВ степен на образование од машинска или електрострука со најмалку три години работно искуство во оваа струка.

Член 7

Жичарата и ски-лифтот се одржуваат на начин со кој се обезбедува нивно безбедно и непречено функционирање, под услови определени со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

Член 8

Правното лице кое управува со жичарите и ски-лифтовите е должно да презема мерки за редовно и уредно одржување на жичарата или ски-лифтот, како и на појасот на жичарата или ски-лифтот, заради непречено и безбедно функционирање.

Доколку со преземањето на дејствијата од став 1 на овој член правното лице предизвика штета, истото е должно да ја надомести, според општите прописи за надомест на штета.

Член 9

Заради обезбедување на непречено и безбедно функционирање на жичарата или ски-лифтот не е дозволено да се изведуваат било какви работи или други активности на трасата на жичарата или ски-лифтот и појасот на жичарата или ски-лифтот, ако со тие работи се загрозува безбедното функционирање на жичарата или ски-лифтот.

Член 10

Појас на жичарата е просторот од двете страни на жичарата од најмалку 3 метри од најистакнатиот дел на жичарата, земајќи ги предвид сите случаи на отклонот на возилото и јажињата, просторот под најнискиот дел на жичарата во широчина од 2 метри на непристапни и забранети места, 3 метри на пристапни места и ски-патеки, 1,5 метар на фиксни пречки, 7 метри над јавните патишта и 12 метри над железничките пруги, како и просторот над највисокиот дел од жичарата во висина од 3 метри.

Заштитниот појас на жичарата е просторот под појасот на жичарата до земјишното тло, просторот над појасот на жичарата во висина од 6 метри и просторот од двете страни на жичарата во широчина од 20 метри, сметано од појасот на жичарата.

Во заштитниот појас на жичарата можат да се градат објекти, да се поставуваат уреди, како и да се вршат други работи под определени услови пропишани со овој закон, доколку притоа не се загрозува сообраќајот и стабилноста на жичарата.

Согласност за изградба на објектите и поставување на уредите од став 3 на овој член, во заштитниот појас на жичарата издава министерот за сообраќај и врски.

Член 11

Заради обезбедување на безбедно и непречено функционирање на ски-лифтот, како и безбедно движење на лицата по скијачка патека, не е дозволено скијачката патека да се пресекува со трасата на ски-лифт или со патна сообраќајница.

Член 12

Во текот на употребата задолжително се вршат прегледи на одделни елементи и склопови на жичарата и ски-лифтот.

Прегледите кај жичарата се дневни, неделни, месечни, полугодишни, годишни и двогодишни, а кај ски-лифтот дневни, месечни и годишни.

Дневните, неделните, месечните и полугодишните прегледи кај жичарата, односно дневните и месечните прегледи кај ски-лифтот ги врши правното лице кое управува со жичарите и ски-лифтовите.

Годишните и двогодишните прегледи кај жичарата и годишните прегледи кај ски-лифтот, како и прегледите по извршен ремонт на жичарата, односно ски-лифтот може да ги врши правно лице регистрирано за вршење на таа дејност овластено од министерот за сообраќај и врски, доколку га исполнува следниве услови:

- има соодветна опрема за вршење на таа дејност; и
- има вработено најмалку три стручни лица за вршење на дејноста, и тоа: едно лице со ВИИ степен на образование, дипломиран машински инженер, со најмалку 5 години работно искуство во струката, едно лице со ВИИ степен на образование, дипломиран електроинженер, со најмалку пет години работно искуство во струката и едно лице со В степен на образование, машинска или електротехничка насока, со најмалку три години работно искуство во струката.

Правното лице кое управува со жичарата, или ски-лифтот за дневните, неделните, месечните, полугодишните, годишните и двогодишните прегледи води евиденција.

Начинот на водење на евиденцијата од став 5 на овој член го пропишува министерот за сообраќај и врски.

За извршените прегледи правното лице од ставовите 3 и 4 на овој член издава потврда за исправноста на жичарата, односно ски-лифтот и за тоа е должно да го извести Министерството за сообраќај и врски и Републичкиот инспекторат за сообраќај и врски, најдоцна во рок од 15 дена од денот на издавањето на потврдата.

Правното лице кое управува со жичарата односно ски-лифтот мора да издаде упатство за употреба на жичарата или ски-лифтот.

Обликот и содржината на упатството за употреба на жичарата или ски-лифтот го пропишува министерот за сообраќај и врски.

Член 13

На трасата на жичарата или ски-лифтот има определени места за качување и слегување на лица (станица на жичарата или ски-лифтот).

Станицата на жичарата или ски-лифтот мора да има ознака на станица, истакнат возен ред и знаци за предупредување, опасност и известување, како и упатство за употреба на жичарата и ски-лифтот истакнати на видно место и достапни на сите корисници.

Член 14

Жичарите мораат да имаат опрема за спасување на патниците во кабините и седиштата.

Во станицата на жичарата има просторија за давање на прва помош на повредени лица и опрема за пренос и превоз на повредените.

Правното лице кое управува со жичарата или ски-лифтот во случај на несреќа или загрозна безбедност е должно да организира спасување на лицата, да им даде прва помош, а по потреба да ја извести и најблиската здравствена станица.

III. НАЧИН НА ОРГАНИЗИРАЊЕ НА ПРЕВОЗ НА ЛИЦА И ЗАШТИТА

Член 15

Превозот на лица на жичарата и ски-лифтот може да се врши како јавен превоз и превоз за сопствени потреби.

Јавниот превоз на лица се врши според утврден возен ред од страна на правното лице кое управува со жичарата односно ски-лифтот.

Правното лице од став 2 на овој член е должно да се придржува на утврдениот возен ред.

Превозот за сопствени потреби може да се врши и надвор од утврдениот возен ред.

Член 16

Правното лице кое управува со жичарата или ски-лифтот, во случај на временски непогоди (луња, грмотевица, магла и слично), не смее да га пушти во работа жичарата или ски-лифтот.

Член 17

Правното лице кое управува со жичарата или ски-лифтот е должно да ги преземе сите потребни заштитни мерки и работи во поглед на редовното одржување и организација на превозот и обезбедување на потребните услови за безбедност на сите лица кои се наоѓаат на жичарата или ски-лифтот, како и на лицата кои се наоѓаат во заштитниот појас на жичарата или ски-лифтот.

Член 18

Лицата кои се наоѓаат на жичарата или ски-лифтот се должни да се придржуваат кон означениот начин на движење, како и на знаците за предупредување, опасност и известување и не смеат со своето однесување да ја загрозат личната безбедност и безбедноста на другите корисници.

Член 19

Во случај на несреќа која има за последица смрт или потешки повреди на лица, или е направена поголема материјална штета, правното лице кое управува со жичарата или ски-лифтот, е должно веднаш да го известува Министерството за внатрешни работи и Републичкиот инспекторат за сообраќај и врски.

Член 20

Правното лице кое управува со жичарата и ски-лифтот во случај на застој на работа на жичарата или ски-лифтот е должно да се грижи за безбедноста на лицата и да обезбеди нивно враќање до почетната станица.

Член 21

Во случај на привремено запирање на работата на жичарата или ски-лифтот, правното лице кое управува со жичарата или ски-лифтот е должно да ги известува лицата за времетраењето на запирањето.

IV. НАДЗОР

Член 22

Надзор над спроведувањето на одредбите на овој закон врши Министерството за сообраќај и врски.

Член 23

Инспекциски надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон и на прописите што се однесуваат на жичарата и ски-лифтот врши Републичкиот инспекторат за сообраќај и врски преку инспектори за жичари и ски- лифтови.

Член 24

Инспекторите за жичари и ски- лифтови вршат надзор над:

- состојбата на жичарата и ски-лифтот;
- извршувањето на одредбите на овој закон во поглед на условите за работа на жичарата и ски-лифтот;
- примената на техничките прописи, нормативи и стандарди при изградбата и одржувањето на жичарата и ски-лифтот, на објектите и постројките и
- работите што се изведуваат на тие објекти и постројки или во заштитниот појас на жичарата и ски-лифтот.

Инспекторите од став 1 на овој член имаат право да ја разгледуваат и другата документација што содржи податоци потребни за вршење на инспекцискиот надзор.

Член 25

Правното лице кое управува со жичарата и ски-лифтот е должно на инспекторот за жичари и ски- лифтови да му овозможи непречено вршење на инспекцискиот надзор и увид во документацијата потребна за вршење на надзорот.

Член 26

За инспектор за жичари и ски- лифтови може да се назначи лице со ВИИ степен на образование, дипломиран машински инженер, дипломиран градежен инженер или дипломиран електроинженер, со најмалку три години работно искуство во структурата.

Член 27

Инспекторот за жичари и ски- лифтови е овластен:

1. Да нареди отстранување на техничките и другите недостатоци на жичарата или ски-лифтот, ако постои опасност со нивната употреба да се загрози безбедноста на жичарата или ски-лифтот.
2. Да нареди отстранување на неправилностите во вршењето на превозот со жичарата и ски-лифтот и вршењето на превозот да се усогласи со пропишаните услови.

3. Да нареди запирање на градба на жичара или ски-лифт, ако нема одобрение за градба.
4. Да нареди забрана за работа на жичара или ски-лифт ако нема решение за употреба.
5. Да ја прегледа техничката документација во врска со изградбата, ремонтот и одржувањето на жичарата или ски-лифтот.
6. Да нареди запирање на работите што се изведуваат во заштитниот појас на жичарата и ски-лифтот, ако се утврди дека постои опасност со тие работи да се загрози безбедноста на жичарата или ски-лифтот.
7. Да нареди рушење на објект или негов дел што се гради во појасот или заштитниот појас на жичарата или ски-лифтот, спротивно на условите од овој закон.
8. Привремено да забрани работа на жичарата или ски-лифтот ако не се вршат редовно пропишаните прегледи или ако жичарата или ски-лифтот не се во состојба на нив да се врши безбеден превоз.
9. Да нареди отстранување на работниците од работните места кои не ги исполнуваат пропишаните услови во поглед на стручната подготовка, работното искуство и работната дисциплина.

Член 28

Правните и физичките лица кои во непосредна близина на жичарата или ски-лифтот вршат работи, се должни на инспекторот за жичари или ски-лифтови да му овозможат вршење на инспекцијата, да му дадат потребни податоци и известувања и да му ја стават на увид потребната документација.

Член 29

Инспекторите за жичари или ски-лифтови, работите на инспекција ги вршат самостојно и донесуваат решенија во рамките на овластувањата определени со овој закон.

Против решението на инспекторот може во рок од осум дена од денот на приемот на решението да се поднесе жалба до министерот за сообраќај и врски.

Жалбата од став 2 на овој член, ако тоа го бара итноста на мерките одредени во решението, не го одлага извршувањето на решението.

Член 30

Инспекторот за жичари и ски-лифтови, службеното својство го докажува со легитимација.

Легитимацијата од став 1 на овој член ја издава министерот за сообраќај и врски.

Формата и содржината на образецот на легитимацијата ја пропишува министерот за сообраќај и врски.

Член 31

Инспекторот за жичари и ски-лифтови е должен да му достави записник за извршениот инспекциски преглед на правното лице кое управува со жичарата или ски-лифтот.

Член 32

Правното лице кое управува со жичарата или ски-лифтот е должно да го извести Републичкиот инспекторат за сообраќај и врски за работите кои ќе се изведуваат на жичарата или ски-лифтот или во нивна непосредна близина, а кои можат да бидат од влијание за безбедноста, во рок од 15 дена пред започнување на работите.

V. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 33

Со парична казна од 80.000 до 200.000 денари ќе се казни за прекршок правно лице, ако:

- 1) предаде во сообраќај жичара или ски-лифт без решение за употреба (член 5 став 5);
- 2) не презема мерки за редовно и уредно одржување на жичарата или ски-лифтот, како и во појасот на жичарата или ски-лифтот, заради непречено и безбедно функционирање (член 8 став 1);
- 3) изведува било какви работи и активности на трасата на жичарата или ски-лифтот и во појасот на жичарата или ски-лифтот, со кои би се загрозило безбедното функционирање на жичарата или ски-лифтот (член 9);
- 4) во заштитниот појас на жичарата гради објекти или поставува уреди без согласност (член 10 став 4);
- 5) жичарата нема опрема за спасување на патниците во кабините и седиштата или ако не обезбеди соодветна просторија во станицата на жичарата за давање на прва помош или ако нема опрема за пренос и превоз на повредените (член 14);
- 6) жичарата или ски-лифтот ги пушти во работа во услови на временски непогоди (член 16);
- 7) не ги презема сите потребни мерки и работи во поглед на одржувањето и организацијата на превозот и обезбедувањето на услови за безбедност на сите лица кои се наоѓаат на жичарата или ски-лифтот или во заштитниот појас (член, 17) и
- 8) во случај на несреќа која има за последица смрт или потешки повреди на лица, или е направена поголема материјална штета не го извести Министерството за внатрешни работи и Републичкиот инспекторат за сообраќај и врски (член 19).

Со парична казна од 3.000 до 30.000 денари ќе се казни за прекршок од став 1 на овој член и одговорното лице во правното лице.

Член 34

Со парична казна од 40.000 до 150.000 денари ќе се казни правно лице, ако:

- 1) во текот на употребата не ги врши прегледите на одделни елементи и склопови на жичарата и ски-лифтот (член 12);

2) на станицата на жичарата или ски-лифтот на видно место не постави ознака, не истакне возен ред, знаци за опасност и известување и упатство за употреба за жичарата и ски-лифтот (член 13 став 2);

3) не утврди возен ред или не се придржува на утврдениот возен ред (член 15 став 2 и 3);

4) во случај на запирање на работата на жичарата или ски-лифтот не се грижи за безбедноста на лицата и не обезбеди нивно враќање до почетната станица (член 20) и

5) во случај на привремено запирање работата на жичарата или ски-лифтот не ги извести патниците за времето на застојот (член 21).

Со парична казна од 2.000 до 20.000 денари ќе се казни за прекршок од став 1 на овој член и одговорното лице во правното лице.

Член 35

Со парична казна од 15.000 до 100.000 денари ќе се казни за прекршок правно лице, ако:

1) на инспекторот за жичари и ски-лифтови не му овозможи вршење на инспекција, не му дава потребни објаснувања или не му ја става на увид потребната документација (член 28);

2) не постапи по решението на инспекторот (член 29) и

3) не го извести Републичкиот инспекторат за сообраќај и врски за работите кои ќе се изведуваат на жичарата или ски-лифтот или во нивна непосредна близина во рок од 15 дена пред започнувањето на работите (член 32);

Со парична казна од 1.000 до 10.000 денари ќе се казни за прекршок од став 1 на овој член и одговорното лице во правното лице.

Член 36

Со парична казна од 1.000 до 30.000 денари ќе се казни за прекршок физичко лице, ако:

1) не се придржува на означениот начин на движење, знаците за предупредување и опасност или ако со своето однесување ја загрозува личната безбедност и безбедноста на другите корисници (член 18);

2) На инспекторот за жичари и ски-лифтови не му овозможи вршење на инспекција, не му дава потребни објаснувања и не му ја стави на увид потребната документација (член 28) и

3) Не постапи по решението на инспекторот (член 29).

VI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 37

Правните лица кои управуваат со жичарата или ски-лифтот се должни своето работење да го усогласат со одредбите на овој закон во рок од една година од денот на неговото влегување во сила.

Член 38

Поблиските прописи за извршување на овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

До донесувањето на прописите врз основа на овластувањата од овој закон ќе се применуваат поблиските прописи што важеле до денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 39

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за жичарите и ски- лифтовите ("Службен весник на СРМ" бр. 4/89, 10/90 и "Службен весник на Република Македонија" бр. 62/93).

Член 40

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".